

Förslag om godkännande av finansieringsavtalet om vattendragsvisionen för Mankbyån och inledande av istandsättningsåtgärder

Byggnads- och miljönämnden 23.09.2025

658/00.04.01/2025

Beredare	Miljöchef Anu Vikman fornamn.efternamn@kirkkonummi.fi , tfn 09 29671 (växel)
Beslutsförslag	Miljöchef Anu Vikman Byggnads- och miljönämnden föreslår kommunstyrelsen att kommunen förbinder sig till projektet för istandsättning av Mankbyåns vattendragsområde med den föreslagna finansieringsandelen åren 2026–2029.
Behandling	
Beslut	
Redogörelse	Mankbyån är ett mångsidigt åvattendrag som börjar från Perälänjärvi i Kyrkslätt samt källflöden i Noux i Vichtis. Den strömmar mestadels genom Esbo och Kyrkslätt och rinner till sist ut i Esboviken. Av åns huvudgrenar är Gumböleån, som rinner från Noux, ekologiskt i bra tillstånd och Kauhalaån, som rinner från Veikkola, i nöjaktigt tillstånd. Vid åvattendraget finns flera sjöar i dåligt, försvarligt och nöjaktigt tillstånd, såsom Låjärvi, Lappböleträsket, Haapajärvi och Kaljärvi. Mankbyån är den största näringsbelastaren av Esboviken. Den mesta belastningen kommer från åkerodling, men också glesbebyggelsen och dagvatten från de bebyggda områdena har en betydande inverkan. I Mankbyån lever en unik havsöringsstam. Havsöringen kan anses som regnbågsart, eftersom den kräver vatten av bra kvalitet för att vara framgångsrik, vilket hela vattenekosystemet har nytta av. Förhållandena i öringens revir har på många ställen försvagats. Fastän istandsättningar av strömmande vatten har utförts och vandringshinder har avlägsnats utgör vattenkvaliteten och vattnets tillräcklighet ett hinder för öringens framgång. I området finns ett uppenbart behov av att göra istandsättningar som utgår från avrinningsområdena och utveckling av regleringspraxis. Det är viktigt att förbättra tillståndet av sjöar i dåligt tillstånd både med tanke på de lokala organismerna i sjöarna (fiskar, fåglar, ryggradslösa djur) och vandringsfiskarna. I Mankbyåns vattendragsområde finns rikligt med rekreationsanvändningsobjekt, av vilka de betydande är Noux och Esboviken, som hör till Natura 2000-nätverket. Vattenekosystemets goda ekologiska tillstånd höjer både vattendragets och den omgivande markens rekreations- och användningsvärde och främjar samtidigt ekonomin i området. Vatten av bra kvalitet är väsentligt med tanke på områdets attraktionskraft och fastigheternas värde.

Esbo, Kyrkslätt och Vichtis, som hör till Mankbyåns avrinningsområde, godkände år 2024 utarbetandet av visionen för Mankbyån, och visionsarbetet och vägkartan för istandsättningen är nu klara. Målet för istandsättningsåtgärderna är att uppnå bra ekologiskt tillstånd i Mankbyån, trygga hinderfri vandring och naturlig förökning för vandringsfiskar samt förbättra områdets rekreationsanvändning med iakttagande av näringsverksamheten.

Västra Nylands vatten och miljö rf föreslår följande för kommunerna i Mankbyåns avrinningsområde:

Kommunerna i Mankbyåns avrinningsområde förbinder sig åren 2026–2029 till istandsättningsåtgärder enligt vattendragsvisionen för Mankbyån med nedan föreslagna finansieringsandelar. Arbetet leds av en styrgrupp som består av representanter av finansiärer.

Den finansiering som ska sökas hos NTM-centralen i Nyland förutsätter att kommunerna har en självfinansieringsandel, varför ett samarbetsavtal om självfinansiering ska ingås med kommunerna.

Förbindelse i istandsättningsprojektet för Mankbyån orsakar inte extra kostnader för Kyrkslätt, för det finns färdigt anslag för projektet. I och med projektet utvidgas istandsättningen av sjöarna och de strömmande vatten i Veikkola att gälla hela Mankbyåns avrinningsområde. Genom granskningar som utgår ifrån avrinningsområdena och fleråriga åtgärder eftersträvas övergripande och permanenta resultat.

Kommunspecifikt föreslås följande finansieringsandelar:

Basfinansiering, €	2026	2027	2028	2029	2026–2029
Kyrkslätt	50 000	50 000	50 000	50 000	200 000
Esbo	25 000	25 000	25 000	25 000	100 000
Vichtis	4 000	4 000	4 000	4 000	16 000
LUVY	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
VHVSY	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Basfinansiering sammanlagt	81 000	81 000	81 000	81 000	324 000
Eftersträvat projektbidrag (50 %)	81 000	81 000	81 000	81 000	324 000
Finansiering sammanlagt	162 000	162 000	162 000	162 000	648 000

Som bilaga till förslaget ingår ett sammanfattat förslag om inledande av istandsättningsåtgärder och ett förslag till avtal om samarbete i istandsättningsåtgärder mellan kommunerna i området, LUVY och VHVSY.